

BANER, banér, n. 5. 1) (i medeltiden) Större fana; äfv. den förnämsta fanan vid en här, ofta så stor, att den fördes på en särskilt vagn i striden. Se f. ö. *Riksbaner*. — 2) (i allm., helst i poetisk och högtidlig stil) Fana, fälttecken. *Under Svea b., Himlen seger oss ger*. — 3) Afdelning af krigshären, som hade sin egen fana och egen höfvitsman. — *Ss. B-stång.*

BANERFÖRARE, m. 5. (under medeltiden) Officer, som bar härens baner eller förnämsta fälttecken.

BANERHERRE, m. 2. pl. — *herrar*. (under medeltiden) 1) Riddare, som kunde ställa tio med hjälm och pikar väl beväpnade män i fält. — 2) Riddare, hvilken såsom en utmärkelse erhölet rättigheten att föra eget baner. — 3) Titel, som tillkom vissa tyska friherrliga familjer. — 4) Godsägare, som ägde halsrätt öfver sina underhåfvande.

BANERSKO, m. 5. pl. — *skor*. Nedre ändan af ett baner.

BANESÅR, n. 5. (i högre stil) Sår, som försorsakar döden.

BANG, a. 2. (egentl. tyskt ord) Rädd. Brukas mest i skämtsam tal.

BANJERDÄCK, n. 5. (sjöf.) Understa skeppsdäcket, som är löst, och der sjöfolket har sina sofställen och kistor.

BANK, m. 2. o. 3. (egentl. det tyska *Bank*) A. För följande fyra bemärkelser har ordet i plur. *bankar*, *bänngkarr*. 1) *Bänk*. I denna ursprungliga bem. brukas ordet endast uti talesättet: *öfver en b., alla öfver en b.*, egentl. alla hela bänken utåt, d. v. s. allesamman utan undantag. — 2) (fig.) En nära mot vattenytan uppstigande, långsträckt, bred och jemn upphöjning af hafsytan, vanligtvis af sand (Sandbank), stundom äfven bestående af koraller (Korallbank), o. d. Se f. ö. *Ostronbank*, *Perlbank*, m. fl. — 3) (krigsv.) *Skjuta öfver b.*, skjuta på fienden öfver ett bröstvärn ifrån en upphöjning. — Tyska ordet *Bank* betyder: trappformig upphöjning bakom ett bröstvärn, på det soldaterna, der uppställda, må obehindradt kunna skjuta öfver bröstväret på fienden, och tillika vara skyddade mot fiendens eld, när de draga sig ned bakom detsamma. — 4) (sjöf.) *Gå ned i b.*, säges om solen, då hon nedgår i en molnvägg vid horisonten. — B. För följande bemärkelser har ordet i plur. *Banker*, *bänngkr*. 1) Af staten eller af enskilda inrättad anstalt, der penningar insätts, vexas eller utlånas. *Allmän, enskilt b. Rikets Ständers B.* kallas i Sverige den af staten inrättade och garanterade bank. Se f. ö. *Giro-, Låne-, Sedel-, Vexelbank, Provincialbank*. — Orsaken till benämningen är den, att bankerna till en början voro blott enskilda vaxelkontor, hvilka höllos af köpmän (bankirer), som, isynnerhet uti Italien, på öppet torg bedrefvo sina affärer, sittande vid särskilda vaxelbord (det tyska *Bank* betyder äfv. lågt bord, isynnerhet arbetsbord). — 2) (fig.) a) Sjelfva huset, der en bankinrättning har sin plats. — b) Samteliga tjänstemännen vid en bankinrättning. *Vara i b-en*, bland bankens tjänstemän. *Gå in i b-en*, ingå i tjänstgöring vid banken. — 3) (i spel) Den kassa, som hålles af en, hvilken spelar mot flera (d. v. s. bankören). *Hålla b.* Brukas mest i hasardspel. — 4) (fam. o. skämtvis) De kontanta penningar, som man för tillfället äger i handom. *Min b. är ganska klen, ty jag har nyligen haft en stor ubetalning*. **BANKA**, v. a. o. n. 1. (landskapsord) Bulta, slå starkt på något.

BANKAFDELNING, f. 2. Särskilt afdelning af en bank (i bem. B. 1.).

BANKAKTIE, bänngkäcktsie, m. 5. Bevis, utgifvet af en bankstyrelse, att en viss summa blifvit i banken insatt, i kraft hvaraf insättaren äger en proportionerad andel i dess fond och vinst.

BANKASSIGNATION, -----schön, f. Invisning på en bank. [Banko-----]

BANKEROTT, se *Bankrutt*.

BANKETT, bänngkä'tt, m. 5. 1) Festlig måltid. — *Syn. Se Gästabud*. — 2) (fortif.) Trappformig upphöjning öfver ett bröstvärn, för att derifrån kunna skjuta »öfver bank». Jfr. *Bank*, A. 3.

BANKHYFVEL, m. 2. pl. — *hyftar*. (snick.) Hyvel med lång stock, till hyfling af långa, smala ytor.

BANKHÅLLNING, f. 2. Hållning af banken i vissa spel.

BANKIER ell. **BANKIR**, bänngki'r, m. 5. Köpman, som uteslutande sysselsätter sig med penningvexel och handel med statspapper. Vexel- och penninghandlare.

BANKIERSHUS eller **BANKIRSHUS**, n. 5. Enskilt bankrörelse, vaxelkontor.

BANKLAG, m. 2. Lag, innehållande stadgarna för allmän eller enskilt bankrörelse.

BANKO, bänngko, n. oböjl. 1) Den myntfot eller det värde, hvarefter penningarne beräknas i en bank. — 2) (i Sverige) Det penningvärde, som svenska bankens (Rikens Ständers Banks) sedlar halva i förhållande till silfver och till Riksgälds; se d. o. Detta förhållande är nu, efter realisationen, till silfver såsom 3 till 8; till riksgälds såsom 3 till 2. *Tio riksdaler b.* eller *i b.* (tecknas vanligen blott *b:ko*). — Adjektivt säges: *Banko Specie* (förkortningsvis blott *Specie*), hvarmed menas: rikets egentliga mynt i silfver, sådant det af riksbanken utgifves. — För öfrigt nyttjas ordet adjektivt i flera sammansättningar, t. ex.: *Bankomynt, Bankosedel*, m. fl., hvilka här nedan äro upptagna. [Banco.]

BANKOASSIGNATION, m. fl., se *Bankassiguation*, m. fl.

BANKOAUKTION, bänngkoauktttschön, f. 3. Exekutiv försäljning på auktion af egendom, som för bankens räkning blifvit intecknad, då den in-tecknade skulden icke blifvit behörigen till banken gäldad. [Banco---; likaså i alla öfriga sammansättningar af *Banko*].

BANKOBETJENING, f. 2. Samteliga tjänstemän vid rikets allmänna bank.

BANKOBETJENTE, m. pl. 3. Brukas stundom i administrativ stil, för att beteckna hela tjänstemannastaten vid rikets allmänna bank.

BANKOKHÅLLARE, m. 5. Tjänsteman, som förer bankens räkenskaper.

BANKODISKONT, bänngkodiskå nnt, m. 5. Den lånerörelse, som drifves af rikets allmänna bank. [-- discount.]

BANKOFISKAL, bänngkofiskål, m. 5. Tjänsteman vid rikets allmänna bank, som äger att åtala öfverträdelsor af stadgarna för bankens förvaltning. [-- fiscal.]

BANKOFULLMÄKTIG, m. pl. — *mäktige*. En af de personer, som af rikets ständer vid hvarje riksdag väljas att utgöra styrelsen öfver rikets allmänna bank. Brukas mest i plur. Man säger äfv. *Fullmäktig i banken*.

BANKOKÄMRER, bänngkokamrrér, m. 5. Tjänsteman vid rikets allmänna bank, som förestår någon viss afdelning af verket, ett särskilt kontor, o. s. v.